

МАНІПУЛЯТИВНА СКЛАДОВА СУЧАСНОГО ПОЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто проблему маніпуляції владою свідомості суспільства для досягнення потрібних їм цілей.

Ключові слова: маніпуляція, суспільство.

Abstract

The problem of power manipulation consciousness of society to achieve the goals they need.

Keywords: manipulation, society

Як відомо, маніпуляція – це політичний прийом, спосіб, що впливає на поведінку індивіда (ключової особи держави) чи групи осіб (партії) у суспільстві.

Демократизація суспільного життя актуалізувала проблему – напрацювати принципово новий спосіб панування над людьми шляхом комунікативного впливу на них за допомогою програмування їхньої поведінки. Цей вплив спрямований на психологічні структури людини, здійснюється приховано і має завдання змінити думки, мотиви і цілі людей у необхідному для влади напрямку. Більше того, практика свідчить про те, що в сучасному відкритому суспільстві політична маніпуляція досягла таких технологічних висот, що просто не можливо її не вивчати.

Тому постає питання: чи застосовуються сьогодні маніпуляції в політико-комунікативному просторі України? Які прийоми використовуються при побудові маніпулятивних комунікацій в демократично орієнтованому суспільстві?

Говорячи про політичну комунікацію, варто відмітити, що існує досить багато визначень цього поняття. Як на мене, найбільш доцільним є таке: комунікація – це процес передачі, обміну інформацією, який структурує політичну діяльність і надає їй нового значення, формує громадську думку і політичну соціалізацію громадян з врахуванням їхніх потреб та інтересів.

Різні аспекти комунікації вивчали в своїх працях В. Андрущенко, О. Бабкіна, В. Бебик, П. Гнатенко, М. Головатий, В. Горбатенко, В. Демченко та ін. Проте актуальним є дослідження видів і технологій маніпуляції на сучасному етапі розвитку суспільно-політичних відносин.

Варто зазначити, що сьогодні політична комунікація є досить монополізованою і формується владою. Тому можна припустити, що вона є цінною для правлячої еліти, а більшість населення не має реальної інформації щодо важливих суспільних питань.

Проблема України, полягає в тому, що на нашу територію спрямовуються не тільки фінанси, а й сучасні методи маніпулювання свідомістю пересічних громадян. Вибори в Україні наочно нам демонструють віртуозне створення і використання закордонними фахівцями соціального хаосу як передумови зміни політичної влади. А маніпулювання як засіб приходу до влади потрібних для них політичних сил і певних лідерів.

Сьогодні маніпулювання свідомістю в Україні досягло загрозливих масштабів, що підтверджують вибори 2004, 2010 рр.. Так, є потреба іншими методами вивчати засоби політичного маніпулювання свідомістю громадян для того, щоб захистити своє право на той чи інший вибір шляху розвитку.

Зараз Україна тримає курс на євроінтеграцію. Переважна кількість населення підтримує цю ідею, адже впевнені, що це покращить їх життя, бо так каже влада. Але чи знають вони як насправді може розгорнутись ситуація? Ні для кого не секрет, що для того щоб щось отримати потрібно щось віддати. Що може віддати наша країна натомість? У нас неймовірно родючі землі, також ми маємо великі запаси кам'яного вугілля. Зарубіжні інвестори знають це і готові вкласти свої кошти в нашу країну для розвитку свого бізнесу. З одного боку, це має позитивне значення, адже збільшиться кількість робочих місць. Але, з іншого, – це знесилить нашу землю. Через деякий час ми не матимемо власних корисних копалин, так як всі вони будуть експортовані в країни Євросоюзу. Нам доведеться

закупувати у інших країн все те саме, чим ми могли б забезпечувати себе. Але зовсім за іншою ціною, адже країни Європи поставлять свої умови вступу України в Євросоюз. В результаті нас чекає сумнівна перспектива європейських заробітних плат і знецінення потенціалу України в майбутньому. Населення України не розуміє цього тому, що влада виставляє цей напрям лише з тієї сторони, яка вигідна їм, тим самим маніпулюючи низьким рівнем життя нашого народу і прагненням до чогось кращого.

Ще одним яскравим прикладом маніпуляції свідомістю населення Російської Федерації є така: усі центральні телеканали Росії повторюють, як мантру, одне й те саме: Україна ворог номер один. Ситуація доходить до абсурду, росіяни впевнені у тому, що більша частина населення України є безжалісними монстрами, а військові, які захищають суверенітет нашої держави, ні хто інші як кіборги. Здавалося б у це неможливо повірити, та російська пропаганда дуже вдало маніпулює свідомістю свого народу за допомогою різних публікацій, штучно створених дискурсів тощо. В результаті був створений культ Путіна як месії, який несе справедливість та захищає знедолених.

Висновок

Маніпуляція свідомості населення з боку влади присутня в кожній країні. В політиці це займає чи не найголовніше місце серед способів здобуття влади. Вона може виконуватися різними способами, використовуватися для досягання різних цілей, але мета завжди одна – максимальний контроль щодо громадської думки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Шиллер Г. Манипуляторы сознанием / Г. Шиллер [Пер. с англ.; Науч. ред. Я. Н. Засурский]. — М. : Мысль, 1980. — 326 с.
2. Кара-Мурза С. Г. Манипуляция сознанием / С. Г. Кара-Мурза. — М.: Изд-во Эксмо, 2006. — 832 с.
3. Мотузенко Б. І. Соціокультурні аспекти маніпулятивного впливу / Мотузенко Б. І. — Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата соціологічних наук, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2002. — 220 с.
4. Мескон М. Основи менеджмента / Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. [Пер. с англ. / Под общ. ред. и с предисл. Л. И. Евенко]. — М. : Дело, 1999. — 800 с.
5. Доценко Е. Л. Психология манипуляции: феномен, механизмы и защита / Доценко Е. Л. — М. : ЧеРо, изд-во МГУ, 1997. — 344 с.
6. Козлов В. Обманутая, но торжествующая Клио. Подлоги письменных источников по российской истории в XX веке / Козлов В. — М. : Российская политическая энциклопедия, 2001. — 224 с.
7. Вовк В. Монологізм свідомості і політичне мовлення / В. Вовк // Політична думка. — 1995.—№ 2 — 3.

Гончар Ігор Дмитрович — студент групи Б-16мс, факультет будівництва теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: igoncar0@gmail.com

Науковий керівник: Денисюк Світлана Георгіївна – доктор політичних наук, професор кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: svetadenisiyk@gmail.com.

Gonchar Igor D. Department of Building Heating and Gas Supply, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsia, email : igoncar0@gmail.com

Supervisor: Denusiuk Svitlana G. Dr. Sc. (Pol) Professor, Social – political science, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsia, e-mail: svetadenisiyk@gmail.com.